Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 11. 2011, sp. zn. 14 To 157/2011, ECLI:CZ:VSPH:2011:14.TO.157.2011.1

Číslo: 14/2013

Právní věta:

Uložení povinnosti nahradit státu náklady spojené s výkonem vazby a nahradit paušální částkou ostatní náklady trestního řízení, jež nese stát [§ 152 odst. 1 písm. a), d) tr. ř.], je podmíněno tím, že obviněný byl pravomocně uznán vinným rozhodnutím soudu České republiky.

Jestliže obviněný byl odsouzen rozhodnutím cizozemského soudu a na základě uznání tohoto rozhodnutí předán k výkonu trestu na území České republiky, je povinen státu nahradit paušální částkou stanovené náklady řízení vynaložené státem v souvislosti s jeho předáním, a to za předpokladu, že se svým předáním do České republiky souhlasil (§ 456 odst. 1 tr. ř.).

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 21.11.2011

Spisová značka: 14 To 157/2011

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Náhrada nákladů trestního řízení

Předpisy: § 152 odst. 1 tr. ř.
§ 456 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze ke stížnosti odsouzeného J. P. zrušil usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 8. 2011, sp. zn. 48 T 10/2010, a podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. sám ve věci rozhodl o započítání vazby do uloženého trestu odnětí svobody a o nákladech státu vynaložených v souvislosti s předáním odsouzeného z ciziny.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem bylo vyšší soudní úřednicí rozhodnuto tak, že odsouzenému J. P., t. č. ve výkonu trestu ve věznici VS L., se

> I. započítává podle § 38 odst.1 tr. zák., § 22 odst.1 tr. zák. a § 334 odst.1 tr. ř. do trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12.7.2010 č.j. 48 T

190/2010-59 ve spojení s rozhodnutím Vrchního soudu v Praze ze dne 18.10.2010 sp.zn. 14 To 22/2010 vazba od 8.6.2011 – 10.50 hod. do 25.7.2011, výkon trestu v SRN od 27.11.2008 do 8.6.2011,

II. ukládá podle § 152 odst.1 písm. a) tr. ř. povinnost nahradit státu náklady spojené s výkonem této vazby,

III. ukládá podle § 152 odst.1 písm. d) tr. ř. povinnost nahradit státu zálohované náklady trestního řízení stanovené částkou 6 000,- Kč do patnácti dnů.

Výrok pod bodem I. krajský soud odůvodnil tím, že osobní svoboda odsouzeného byla omezena dne 8.6.2011 v 10.50 hod. Odsouzený vykonával trest uložený mu ve Spolkové republice Německo – uznaný v České republice od 27. 11. 2008 do předání dne 8. 6. 2011, ve vazbě byl nepřetržitě až do nástupu trestu dne 25.7.2011, proto mu byla tato doba započtena do trestu odnětí svobody. Výrok pod bodem II. odůvodnil tím, že protože byl odsouzený uznán vinným, je povinen státu uhradit náklady spojené s výkonem vazby. Konečně výrok pod bodem III. krajský soud odůvodnil tím, že protože byl odsouzený uznán vinným a odsouzen, ukládá se mu povinnost státu uhradit zálohované náklady trestného řízení stanovené paušální částkou 6 000,- Kč.

Proti tomuto usnesení podal odsouzený J. P. v zákonné lhůtě stížnost, kterou odůvodnil prostřednictvím svého obhájce. Ve stížnosti především odsouzený namítl, že napadeným usnesením mu nesprávně nebyla započtena vyšetřovací vazba, kterou vykonával v SRN od 12. 6. 2008 do 27. 11. 2008, kdy začal vykonávat uložený trest odnětí svobody. Dále poukázal na to, že při uplatňování institutu výkonu rozhodnutí cizozemského soudu je v případě nepodmíněného trestu odnětí svobody třeba dodržet zásadu o nemožnosti zhoršení postavení odsouzeného výkonem trestu ve státě, který trest vykonává za stát, který jej uložil. Namítl, že podle § 456 odst.1 tr. ř. je povinen uhradit náklady předání v případě, že o předání do ČR požádal sám, on však byl od začátku celého řízení proti svému předání a nesouhlasil s ním, o jeho předání požádaly německé úřady Ministerstvo spravedlnosti ČR, které celé přeložení ze SRN dokumentovalo a vyjednávalo. Má za to, že tímto usnesením se jeho postavení ve výkonu trestu zhoršuje, byť jen hmotně, neboť po výkonu trestu bude zatížen dluhy vůči státu a to nejen za výkon vazby a výkon trestu. Domnívá se, že všechny tyto náklady jsou též součástí procesu přeložení. Poukázal na to, že v SRN mu bylo uloženo kromě trestu odnětí svobody též zaplatit soudní výlohy, které splácel během výkonu trestu v SRN srážkami ze mzdy za práci, kterou vykonával v tamní věznici a tyto splátky bude muset platit i po propuštění z české věznice. O jeho předání do ČR požádaly německé úřady, a proto se domnívá, že by měly nést náklady předání. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a rozhodnuto tak, že nemá vůči státu povinnost uhradit náklady spojené s předáním do ČR a bude mu správně započítána doba jeho výkonu trestu v SRN od 12. 6. 2008 do 8. 6. 2011.

Vrchní soud v Praze se především zabýval otázkou, v jakém rozsahu je třeba stížností odsouzeného napadené usnesení přezkoumat. Ve stížnosti se sice výslovně uvádí, že se jí napadá výrok pod bodem I. a II. usnesení, ovšem z obsahu a závěrečného návrhu stížnosti je zřejmé, že stěžovatel ve skutečnosti napadá usnesení v celém rozsahu a v tomto rozsahu se domáhá i jeho zrušení. Vrchní soud dospěl k závěru, že je na místě vzhledem k obsahu stížnosti přezkoumat správnost všech výroků napadeného usnesení, tedy i výroku pod bodem III., proti němuž krajský soud možnost podání stížnosti nepřipustil. V tomto směru vrchní soud totiž nemohl pominout, že krajský soud při stanovení povinnosti odsouzeného nahradit státu náklady řízení postupoval zcela nesprávně podle § 152 odst.1 písm.d) tr. ř., proti kterémužto rozhodnutí stížnost přípustná není, ovšem, jak bude ještě dále rozvedeno, správně měl při svém rozhodování postupovat podle § 456 odst.1, 3 tr. ř., které proti tomuto rozhodnutí stížnost připouští (§ 456 odst.4 tr. ř.). Vrchní soud proto vyšel z toho, že stěžovatel výslovně výrok usnesení pod bodem III. nenapadl v důsledku vadného postupu krajského soudu, jehož důsledkem bylo i to, že krajský soud nesprávně nepřipustil možnost podat proti tomuto

výroku stížnost.

Vrchní soud v Praze proto z podnětu podané stížnosti podle § 147 odst.1 tr. ř. přezkoumal správnost všech výroků napadeného usnesení i řízení, které jim předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům:

Vrchní soud především zjistil, že výrok pod bodem I. napadeného usnesení nelze považovat za správný. Tímto výrokem Krajský soud v Ústí nad Labem správně započetl odsouzenému do výkonu trestu odnětí svobody uloženého ve výměře šesti roků a deseti měsíců, který mu uložen rozsudkem Zemského soudu v Deggendorfu, SRN, ze dne 27.11.2008 sp.zn. 1 KLs 4 Js 6863/2008 uznaným na území České republiky rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12.7.2010 č.j. 48 T 10/2010-59 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 18.10.2010 č.j. 14 To 22/2010-72, dobu strávenou ve vazbě na území České republiky po předání odsouzeného ze SRN do ČR, tj. od 8.6.2001 – 10.50 hodin do 25.7.2011, kdy odsouzený začal s výkonem tohoto trestu odnětí svobody na území ČR na základě rozhodnutí o výkonu uznaného trestu (rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 11.3.2011 č.j. 48 T 1/2011-24 ve znění rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 25.7.2011 sp.zn. 14 To 81/2011). Správně rovněž krajský soud započetl odsouzenému do výkonu tohoto trestu dobu výkonu trestu odnětí svobody ve Spolkové republice Německo od 27.11.2008 do 8.6.2011. Toto rozhodnutí odpovídá skutečnostem vyplývajícím z obsahu dokladů založených ve spise. Z těchto dokladů ovšem rovněž vyplývá, že odsouzený před nástupem do výkonu trestu odnětí svobody v SRN rovněž v době od 12.6.2008 do 27.11.2008 byl ve vyšetřovací vazbě. Tuto dobu strávenou v SRN ve vazbě ovšem krajský soud opomněl odsouzenému do výkonu trestu odnětí dobu započíst. Námitky stížnosti v tomto směru shledal vrchní soud proto zcela důvodné.

Z obsahu spisu dále vyplývá, že Krajský soud v Ústí nad Labem si tento nedostatek dodatečně uvědomil a usnesením ze dne 26. 8. 2011 č.j. 48 T 10/2010-101 rozhodl tak, že podle § 38 odst.1 tr. zák., § 22 odst.1 tr. zák. se započítává do trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12.7.2010 č.j. 48 T 10/2010-59 ve spojení s rozhodnutím Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 10. 2010 sp.zn. 14 To 22/2010 vazba od 12.6.2008 do 27.11.2008 a výkon trestu od 27. 11. 2008 do 8. 6. 2011 – předání do ČR. Z porovnání výroku pod bodem I. napadeného usnesení a výroku výše uvedeného usnesení ze dne 26. 8. 2011 je však zřejmé, že posledně uvedeným usnesením krajský soud započetl, byť správně, nejen dobu strávenou odsouzeným ve vazbě v SRN od 8. 6. 2008 do 27. 11. 2008, ale opětovně rozhodl, stejně jako v napadeném usnesení, i o zápočtu doby strávené odsouzeným ve výkonu trestu odnětí v SRN od 27. 11. 2008 do 8. 6. 2011.

I když tedy původní nedostatek výroku napadeného usnesení pod bodem I. spočívající v tom, že nebyla započtena doba strávená odsouzeným ve vazbě v SRN, byl tímto následujícím rozhodnutím Krajského soudu v Ústí nad Labem odstraněn, nemohl vrchní soud tento výrok nyní přezkoumávaného usnesení považovat ani tak za správný, protože doba strávená odsouzeným ve výkonu trestu odnětí svobody v SRN, která byla tímto rozhodnutím započtena, byla započtena i následujícím rozhodnutím krajského soudu, tedy dvakrát. Dodat je třeba i to, že krajský soud rozhodl v případě tohoto výroku za použití citace § 38 odst. 1 tr. zák. a § 22 odst. 1 tr. zák. účinného do 31.12.2009, ačkoliv rozhodoval již v době (od 1.1.2010) účinnosti trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. a měl tedy správně postupovat podle § 92 odst. 1 a § 93 odst. 1 tr. zákoníku.

Proto Vrchní soud v Praze zrušil výrok napadeného usnesení pod bodem I. a sám rozhodl tak, že odsouzenému započetl podle § 92 odst.1 tr. zákoníku pouze dobu strávenou ve vazbě v České republice po jeho předání k pokračování ve výkonu trestu odnětí svobody, tj. od 8. 6. 2011 do 25.7.2011, kdy nastoupil do výkonu trestu odnětí svobody.

Výroky pod body II. a III. napadeného usnesení krajský soud neučinil v souladu se zákonem a vrchní soud tedy nemohl tyto výroky považovat za věcně správné.

Uložení povinnosti odsouzenému nahradit státu náklady spojené s výkonem vazby (§ 152 odst.1 písm. a/ tr. ř.) a nahradit paušální částkou ostatní náklady, jež nese stát, tj. tzv. náklady trestního řízení ve výši 6.000,- Kč (§ 152 odst. 1 písm. d) tr. ř.), přichází v úvahu v případě, byl-li obžalovaný pravomocně uznán vinným.

Tuto podmínku však nelze považovat za splněnou v případě, kdy trestní řízení nebylo vedeno v České republice, ale bylo vedeno v cizině, kde také toto řízení skončilo pravomocným odsouzením, a skutečnost, že odsouzený v České republice vykonává trest odnětí svobody uložený cizozemským rozhodnutím, je důsledkem tzv. řízení o uznání tohoto cizozemského rozhodnutí na území České republiky a rozhodnutí o jeho výkonu na území České republiky (§ 450 a násl. tr. ř.). V tomto specifickém řízení se nerozhoduje o vině a trestu odsouzeného. Z tohoto důvodu nepřichází v úvahu rozhodování o povinnosti odsouzeného k náhradě nákladů trestního řízení podle § 152 tr. ř.

Problematiku nákladů řízení vynaložených v souvislosti s předáním odsouzeného cizím státem k výkonu cizozemského rozhodnutí do České republiky upravuje trestní řád zvláštním ustanovením § 456 tr. ř.

Podle § 456 odst.1 tr. ř. odsouzený, kterého s jeho souhlasem předal cizí stát k výkonu cizozemského rozhodnutí do České republiky, je povinen nahradit státu paušální částkou náklady, které stát v souvislosti s předáním vynaložil.

Z uvedeného ustanovení tedy především vyplývá, že podmínkou k uložení povinnosti k náhradě těchto nákladů je souhlas odsouzeného s předáním. Jak vyplývá z obsahu spisu, odsouzený J. P. se svým předáním nesouhlasil a přes svůj nesouhlas, který jinak brání předání, byl po vyslovení přípustnosti předání příslušným německým soudem předán s odkazem na čl. 3 odst.1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o předávání odsouzených osob z 18.12.1997, podle něhož na žádost odsuzujícího státu (tedy SRN) může vykonávající stát (ČR) v souladu s ustanoveními tohoto článku souhlasit s předáním odsouzené osoby bez jejího souhlasu, pokud rozhodnutí, kterým byla odsouzena, nebo správní rozhodnutí vydané v důsledku tohoto odsouzení, zahrnuje příkaz k vyhoštění, vypovězení nebo jiné opatření, v jehož důsledku tato osoba nebude moci dále setrvávat na území odsuzujícího státu poté, co byla propuštěna. Je tedy zřejmé, že námitka odsouzeného, že mu povinnost nahradit náklady řízení neměla být uložena, protože se svým předáním nesouhlasil, je zcela důvodná.

Vzhledem k tomu, že ustanovení § 456 tr. ř. navazující na ustanovení o uznání a výkonu cizozemského rozhodnutí, je nazváno „náklady řízení“, podle názoru Vrchního soudu v Praze je třeba těmito náklady řízení rozumět všechny náklady s předáním spojené, tedy především náklady samotného uznávacího a vykonávacího řízení vedeného v České republice, dále i náklady spojené s výkonem vazby podle § 454 tr. ř. a konečně náklady spojené s eskortou odsouzeného z cizího státu do České republiky. Při stanovení výše těchto nákladů je třeba vyjít z ustanovení § 456 odst. 2 tr. ř., z něhož vyplývá, že výše těchto nákladů je stanovena paušální částkou stanovenou Ministerstvem spravedlnosti vyhláškou, kterou je vyhláška č. 24/2002 Sb.

Z uvedeného důvodu Vrchní soud v Praze zrušil i nezákonné výroky napadeného usnesení pod body II. a III. a sám rozhodl tak, že podle § 456 odst. 1 tr. ř. není odsouzený J. P. povinen náklady, které stát v souvislosti s jeho předáním vynaložil, nahradit.